

ZANG VAN DE NACHTEGAAL OP DE SNIJTAFEL

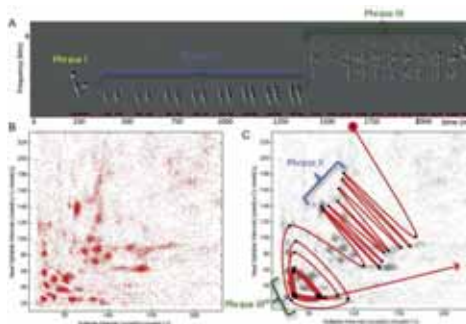
- Gedragsbiologen op zoek naar de kern van muzikaliteit.
- Nieuwe methode brengt ritme en toonhoogte in kaart.

Zangvogels kunnen prachtig zingen. Dat vinden niet alleen wij menselijke luisteraars, vrouwtjes-nachtegalen vinden dat ook. Sterker nog, vrouwtjes kiezen mannelijke partners onder meer op basis van hun zangkunsten. Maar wat maakt de zang van de ene nachtegaal nou muzikaler dan de andere? Gedragsbioloog Marc Naguib en een internationaal team van collega's presenteren een nieuwe methode om daar grip op te krijgen.

Recent onderzoek bij verschillende vogelsoorten wijst uit dat met name de snelle trillers voor vrouwtjes tamelijk onweerstaanbaar zijn, legt Naguib uit. Die trillers zijn technisch moeilijk en dus kun je je daarmee onderscheiden. Oudere nachtegalen bijvoorbeeld zingen deze trillers beter. Maar hoe het precies werkt is een nog onopgelost raadsel.

NOORDSE NACHTEGAAL

Samen met een team van internationale collega's stelt Naguib een methode voor om op een heel andere manier naar vogelzang te kij-

De zang van de nachtegaal (boven) levert een plaatje op met duidelijke clusters van punten die specifiek zijn voor de zangkunst van de vogel.

ken. Klassieke methodes om zang te beschrijven concentreren zich op het in kaart brengen van het repertoire van een vogel. Alsof je een tekst omschrijft door woorden te turven. Veel informatie blijft daardoor buiten beeld.

De methode die Naguib en co

introduceren, focust daarentegen juist op het ritme, de afwisseling van toonhoogtes en de zuiverheid van de tonen. Een ritme-spectrum krijg je bijvoorbeeld door de duur van een noot tot de volgende noot uit te zetten tegen de duur van de noot tot de vorige noot. Dat levert

van een uurtje zang een plaatje op met duidelijke clusters van punten die specifiek zijn voor de zangkunst van de vogel. Naguib en collega's deden dat met de Noordse nachtegaal (*Luscinia luscinia*).

SMARTLAPPEN

Door in dergelijke plots de afzonderlijke tonen met lijnen aan elkaar te knopen ontstaan typische zanglijnen: door de vogel veel gebruikte ritmes, melodieën en verbuigingen die je mist als je alleen maar het repertoire telt. Op dezelfde manier zijn ook de zuiverheid van tonen in kaart te brengen. Je ziet aan zo'n plaatje volgens Naguib in één oogopslag het verschil tussen een jazzy nachtegaal en eentje die smartlappen maakt.

De volgende stap is nu om gedragsexperimenten uit te voeren. Naguib: 'We hebben zang van mannetjes die succesvol een vrouwtje hebben gelokt en van mannetjes die vrijgezel zijn gebleven en dus een lagere fitness hebben. Je kunt die zang manipuleren, bepaalde delen weghalen, en observeren hoe vogels daarop reageren. Op die manier valt te achterhalen wat zang aantrekkelijk maakt.' **® RK**

Investigation of musicality in birdsong, Hearing Research 308 (2014) 71-83.

RIKILT JAAGT OP 'SUPERDOPING'

- Opsporingsmethode voor superdoping MGF is volgens Rikilt niet ver meer verwijderd.
- 'Kat-en-muisspel tussen dopinggebruikers en controleurs.'

Een 'superdoping', dat sportprestaties enorm kan verbeteren terwijl het onzichtbaar blijft voor dopingjagers. Met die alarmerende berichten kwam de Duitse pers naar buiten aan de vooravond van de Olympische Spelen. Het bericht ging over het groeihormoon MGF (Mechano Growth Factor), welbekend bij het Rikilt dat analyses uitvoert om prestatiebevorderende stoffen in de veehouderij en bij sporters op te sporen. Bij MGF gaat het om een eiwit met groeibevorderende eigenschappen, zegt onderzoeker Saskia Sterk van Rikilt. Het middel, dat het herstel van beschadigde spieren bevordert, komt van nature bij mensen voor, net zoals het hormoon testosteron.

MASSASPECTROMETRIE

Op dit moment is het middel inderdaad nog onzichtbaar in de dopingtest, maar Sterk verwacht dat het niet lang meer zal duren voordat het verschil tussen natuurlijk en synthetisch MGF zichtbaar kan worden gemaakt, net zoals dat bij testosteron al mogelijk is. In het geval van MGF is dat verschil waarschijnlijk aan te tonen met massaspectrometrie, zegt Sterk, die

daar drie maanden geleden een wetenschappelijk review-artikel over schreef. 'We zijn nu bezig met projectvoorstellen voor screenings- en bevestigingsmethoden.'

Een voordeel is volgens haar dat MGF lijkt op IGF (Insulin-like Growth Factor), een eiwithormoon dat de werking van groeihormoon reguleert in het lichaam. Voor die stof is er al een screeningsmethode ontwikkeld. Daarmee is onder meer de aanwezigheid van IGF aangetoond in preparaten die illegaal verkrijgbaar zijn via internet.'

KAT-EN-MUIS

Hoewel de screeningsmethode voor MGF nog even op zich laat wachten, gaan eventuele gebruikers zeker tegen de lamp lopen, zegt Sterk. Urinemonsters van de sporters worden immers tien jaar bewaard en tegen die tijd is er volgens haar zeker een opsporingsmethode ontwikkeld. Dit past in het kat-en-muis spel tussen dopingmakers en dopingcontroleurs 'en wij proberen dat spel bij te houden'.

Veel gevaarlijker dan MGF, denkt Sterk, is de ontwikkeling van gendoping, ofwel genetische veranderingen aanbrengen in sporters zodat ze bijvoorbeeld meer rode bloedlichaampjes of natuurlijke groeibevorderaars aanmaken. 'Gendoping is een stuk lastiger aan te tonen. We denken dat het uiteindelijk die kant op zal gaan in de sportdoping.' **AS**

VISIE <<

'Diversiteit natuurorganisaties juist goed'

Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de twaalf provinciale Landschappen willen samen hun natuurgebieden beheren. Per provincie gaat een van de beheerders alle natuur onderhouden. Nu nog is het beheer van de versnipperde natuur in Nederland inefficiënt geregeld, stelde adviesbureau McKinsey. Samenwerking moet op termijn 40 tot 60 miljoen euro per jaar op natuurbeheer besparen.

Frank Berendse, hoogleraar Natuurbeheer en Plantenecologie vindt het positief dat de organisaties steeds meer met elkaar optrekken, hoewel hij eraan twijfelt of de maatregel daadwerkelijk het genoemde bedrag zal opleveren.

Kunnen we toe met één natuurorganisatie per provincie?

'Nee, het is belangrijk dat ze richting het publiek herkenbare aparte organisaties blijven. Staatsbosbeheer is semi-overheid, Natuurmonumenten is een vereniging met leden. Dat zijn verschillende soorten organisaties die je niet zomaar kunt samenvoegen. Ook bij de provinciale landschappen zijn er grote verschillen. Het Geldersch Landschap richt zich bijvoorbeeld sterk op het cultuurlandschap, terwijl bij het Utrechts Landschap het accent meer op wildernisnatuur ligt. Die diversiteit aan natuurdoelen en strategieën is goed, omdat je daarmee meerdere groepen in de samenleving aanspreekt.'

Bij welk beheer kunnen de natuurclubs samen optrekken?

'Je moet je realiseren dat het natuurbeheer in Nederland hoofdzakelijk is gericht op het elimineren en verminderen van negatieve effecten van buitenaf, zoals stikstofdepositie en grondwaterstandsverlaging. In kleine versnipperde natuur heb je daarom intensief beheer nodig, in grote aaneengesloten natuurgebieden kan dat beheer extensiever. Dat is een belangrijk winstpunt van samenwerking. Ook kun je samen optrekken bij het waterbeheer en bij de evaluatie van het natuurbeheer. Je kunt dan het effect van verschillende beheersvormen in meerdere natuurterreinen vergelijken. Dat gebeurt nu helaas nog niet.' **AS**

STELLING

'An eye for an eye, is only a fair principal in organ donation'

Els Bilman, promoveert op 26 februari in Wageningen

BACTERIE EET MEDICIJNRESTEN

- Gespecialiseerde bacteriën breken medicijnen in ons afvalwater af.
- Impact van de reststoffen is nog onduidelijk.

De Nederlandse waterzuivering hoort tot de beste ter wereld, maar zelfs onze high tech installaties weten geen raad meer met de toenemende hoeveelheid medicijnen die door het toilet worden gespoeld of via de urine in het riool belanden. Uit metingen blijkt dat er minstens tweehonderd medische stoffen in ons oppervlaktewater zitten, waaronder pijnstillers, contrastvloeistoffen en antibiotica. Soms duiken er zelfs medicijnsporen op in ons drinkwater.

Hoewel de concentraties veel te laag zijn voor acuut gevaar, maken deskundigen zich ernstig zorgen. Er is namelijk weinig bekend over het effect van blootstelling op lange termijn, en door de vergrijzing worden er steeds meer medicijnen gebruikt. Er bestaan al zuiveringsprocessen voor medicijnsporen, maar deze zijn duur en gebruiken veel energie. Het zoeken is daarom naar efficiënte en goedkope manieren om medicijnen uit het af-

De pijnstiller diclofenac blijkt bijzonder moeilijk afbreekbaar voor de conventionele afvalwaterzuivering.

valwater te halen. Wageningse onderzoekers van Biologische kringlooptechnologie hebben daarbij onlangs mogelijk een belangrijk resultaat geboekt, zo blijkt uit een publicatie in het tijdschrift *BioMed Research International*. Ze lieten bacteriën het werk doen.

AFBRAAKPRODUCTEN

De Wageningse experimenten draaiden om de pijnstiller en ontstekingsremmer diclofenac die tijdens conventionele afvalzuivering niet wordt afgebroken. 'We waren benieuwd of bacteriën diclofenac

kunnen afbreken', zegt Katarzyna Kujawa-Roeleveld, docent bij Biologische kringlooptechnologie. Om dit te testen voegden de onderzoekers hoge concentraties pijnstiller toe aan zuiveringsslib. Daarna volgde ze op de voet hoe snel het medicijn werd afgebroken en selecteerde de meest succesvolle bacteriën.

De bacteriecultuur die zo overbleef kon diclofenac veel sneller afbreken dan een normale zuiveringsinstallatie. Waar normaal slechts 20 tot 30 procent is verdwenen na twintig dagen, was nu al 60

tot 70 procent afgebroken. 'In potentie kunnen bacteriën deze stoffen dus afbreken,' zegt Kujawa-Roeleveld. Ze wijst er wel op dat dit pas een eerste stap is. Nu moet worden uitgezocht via welke 'route' bacteriën de pijnstiller afbreken, en welk afval ze produceren. Diclofenac bleek namelijk wel sneller te verdwijnen, maar de bacteriën produceerden een flink aantal afbraakproducten. Het is nog onduidelijk hoe gevaarlijk of hardnekkig deze stoffen zijn. 'We hebben dus nog een lange weg te gaan', zegt Kujawa-Roeleveld. **RR**

KAN MEELDAUW BIOLOGISCH WORDEN AANGEPAKT?

- Plant Research International zoekt biologisch bestrijdingsmiddel tegen meeldauw.
- DLO penvoerder in groot Europees project.

Meeldauw, een hardnekkige schimmelziekte in granen en tuinbouwgewassen, wordt op dit moment vooral met chemische middelen bestreden. De groep van projectleider Jürgen Köhl van PRI gaat op zoek naar andere schimmels die de meeldauwschimmel elimineren. Het nieuwe biologische bestrijdingsmiddel moet effectief

zijn, veilig voor mens en milieu, goed te produceren en te bewaren en uiteraard moet het goedkoop zijn.

Het onderzoek maakt deel uit van het EU-project Biocomes, dat onlangs van start ging. Biocomes heeft 9 miljoen euro van de EU ontvangen om elf biologische bestrijdingsmiddelen te ontwikkelen. Daarbij moeten we denken aan insecten, nematoden, bacteriën, schimmels en virussen die als antagonist kunnen dienen van schadelijke plagen en ziekteverwekkers. Het Wageningse project richt zich alleen op meeldauw.

Jürgen Köhl ontwikkelde drie

jaar geleden een methode om uit honderden schimmels een selectie te maken van kansrijke biologische gewasbeschermers. Die methode heeft hij al succesvol toegepast bij het vinden van een biologisch middel tegen appelschurft, net als meeldauw een schimmelziekte. Hij gaat nu op zoek naar schimmels tegen meeldauw. Als de biologische bestrijders tegen meeldauw zijn gevonden, worden ze uitgetest op proefvelden in Lelystad en Zweden.

BAYER

Voor het project werkt PRI onder meer samen met Bayer Crop Science

Biologics en het Zweedse Agro-Plantarum. DLO is echter penvoerder van het Europese project. 'Je neemt dan een risico', zegt Köhl, 'want je investeert veel tijd in het projectvoorstel, terwijl je nog niet weet of het wordt toegekend. Maar je moet als PRI af en toe penvoerder zijn om in the picture te blijven in het Europese onderzoeksveld. Bovendien is het leuk om het project te coördineren.'

Het project levert PRI 1,4 miljoen euro op voor een periode van 4 jaar. Dat geld is niet alleen voor onderzoek, maar ook voor coördinatie en communicatie. **AS**

>> RESOURCE.WAGENINGENUR.NL

Was het overdreven voorzichtig om de **forumbrug** te sluiten? Hoeveel mag je van een **stagesstudent** verwachten? En moeten studenten **meebesturen** aan Wageningen? Onze site bracht hele wisselende discussie voort. Kom jij ook je zegje doen?

Re: Duidelijkheid – 30 januari 2014 13:31:56
Zowel bij D66, PvdA, CU en Stadspartij staat er 1 student in de top 5. Goede zaak. Lijkt mij dat die allen een kans hebben. De overige partijen laten het een beetje afweten.

Re: Nuance – 30 januari 2014 13:10:50
Leuk die reacties van de stadspartij, maar hoeveel studenten staan op een kiesbare plek, laten we zeggen in de top 5?
En dat er geen bij SGP staan is niet zo gek; die doen niet mee.

Ook een mening? Mail je reactie naar resource@wur.nl

EEN BRUG TE VER

Na enkele valpartijen is de brug naast Forum gesloten. De planken waren altijd al glad bij vorst, maar nu bleek hij zelfs verraderlijk bij temperaturen boven nul graden.

De eerste reacties op de sluiting zijn verbolgen. 'In de vier jaren dat ik hier zit,' schrijft **de eenzame fietser**, 'ben ik nog nooit op de brug gevallen, heb ik nog nooit iemand zien vallen en heb ik nog nooit iemand horen zeggen dat iemand is gevallen.' De maatregel vindt hij dan ook ridicuul. Het zou beter zijn als de universiteit eens naar de drie rode paaltjes bij de Droevendaalsesteeg keek, die zorgen voor meer gevaarlijke situaties. Een aantal mensen valt hem bij. Ze vinden het afsluiten van de brug 'betuttelend' of 'drastisch'. Hoewel onbekend is wie onderuit zijn gegaan, richt een aantal reageerders zijn pijlen op de *internationals*. Luid beklagen ze zich over hun gebrekkige voertuigbeheersing en gevaarlijke wegcapiolen. Dit schiet **Sjaakie** in het verkeerde keelgat. Hij verwacht wel iets meer begrip, want 'niet iedereen heeft fietsen met de paplepel ingegoten gekregen.' Hij vindt het een prima idee de brug te sluiten als dat valpartijen voorkomt. Ondertussen stelt iemand anders voor, naar goed Nederlands gebruik, om wat nieuwe regels in te voeren: Misschien een spoedcursus fietsen tijdens de AID? 'Poepoe', verzucht **Hollie**. Ze vindt dat iedereen maar overdreven reageert. 'Wij gingen toch ook wel eens op onze snufferd toen we 8-12 waren?' En, zo valt iemand haar bij, niet uitkijken op de fiets is juist een goed teken van integratie in de Nederlandse samenleving. Susanne besluit de discussie met een instant tegeltje: Vallen doet opstaan!

LOST IN TRANSLATION

Een hoogzwangere begeleider, chaotisch onderzoek en een ziekenhuisopname. In Het echte werk vertelde studente Aafke Nijhuis vorige Resource over haar energerende stage in Ecuador. Niet iedereen vond het amusant.

In haar verhaal merkte Aafke namelijk terloops op dat ze bij aankomst nog geen Spaans sprak. Het is een detail dat **Johannes** boos maakt. 'Geweldig,' sneert hij, 'dit meis-

je gaat naar Ecuador en merkt dat men daar Spaans spreekt.' Hij vindt het bizar dat je tijdens een stage je eigen interviewdata niet kan lezen. 'Wat een geweldige voorbereiding. U moet zich schamen en ook uw begeleiders dat ze u naar Ecuador hebben laten gaan.' Hij wordt echter meteen van repliek gediend door de niet-Spaanstalige furie, **Aafke Nijhuis**: 'Ho ho, niet zo snel oordelen.' Ze vertelt dat ze van tevoren wel wist dat haar medestudenten goed Engels spraken. Bovendien verliepen de voorbereidingen in moeilijke omstandigheden: 'Als je ooit in een ontwikkelingsland gewerkt hebt dan zou je wellicht weten dat plannings niet zo werken als in Nederland. Ik wist dan ook pas vlak van te voren dat ik zou gaan, dus er was geen tijd meer om Spaans te leren.' Daarna zwijgt Johannes in alle talen.

PARTIJ KIEZEN

Voor de komende gemeenteraadsverkiezingen hebben meerdere partijen één of meerdere student(en) op hun lijst. Resource zette ze alvast even op een rijtje.

Niet iedereen is enthousiast over de geëngageerde studenten. 'Studenten wonen gewoonlijk maar een paar jaar in Wageningen,' zegt **W. de winter**. Eigenlijk té kort om mee te besturen, want 'lange-termijnverantwoordelijkheid vereist lange-termijnbetrokkenheid.' De reagerende studenten zijn wel enthousiast. 'Goede zaak,' zegt iemand en er wordt een proefballoon opgelaten voor een studentenpartij. Gelukkig is er ook nog een aartscynicus aanwezig. 'Mensen, laat je toch niet besodemieteren,' zegt **Onraad**. Om vervolgens uit te leggen waar de plotselinge studentenliefde van de lokale partijen vandaan komt: 'Dit is [...] mooidoenerij van een aantal partijen die daarmee nieuwe stemmers hopen aan te trekken.' Ach, Onraad, waarom moest je ons hartje breken...

In ons artikel over studenten in de Wageningse politiek (Studenten aan de macht, No. 11, pag. 26) bleken de gegevens over de Stadspartij niet volledig. We maakten melding van één student op de kieslijst, maar op de definitieve kandidatenlijst (28 namen) staan vijf studenten.

colofon

Resource is het magazine en de website voor studenten en medewerkers van Wageningen UR. Resource magazine verschijnt tweewekelijks op donderdag.

Abonnement

Een abonnement op het magazine kost €58 (buitenland €131,50) per academisch jaar. Opzeggen voor 1 augustus.

Redactieadres

Akkermaalsbos 14, 6708 WB Wageningen (Nexus, gebouw 117, bode 31). Postbus 409 6700 AK Wageningen. Secretariaat: Thea Kuijpers, resource@wur.nl. T 0317 484020 Website: resource.wageningenur.nl. ISSN 1389-7756

Redactie

- Rob Goossens (eindredacteur, tevens waarnemend hoofdredacteur) rob.goossens@wur.nl, 0317 485320
- ir. Roelof Kleis (ecologie, sociale wetenschappen, economie) roelof.kleis@wur.nl, 0317 481723
- ir. Nicolette Meerstadt (webredacteur) nicolette.meerstadt@wur.nl, 0317 488190
- Linda van der Nat (studenten, onderwijs) linda.vandernat@wur.nl, 0317 481725
- Rob Ramaker (voeding, visserij) rob.ramaker@wur.nl, 0317 481709
- Albert Sikkema (plant, dier, organisatie) albert.sikkema@wur.nl, 0317 481724

Vormgeving

- Hans Weggen, hans.weggen@wur.nl, T 0317 485272; basisvormgeving magazine: Nies & Partners bno Nijmegen

Freelance auteurs

Romy Appelman, Alexandra Branderhorst, Jeroen Bok, Josh Christian, ir. Yvonne de Hilster, Milou van der Horst, Sander de Kraker, ir. Rik Nijland, Karst Oosterhuis, Camille Ponte, ir. Astrid Smit, ir. Joris Tielens, Hoger Onderwijs Persbureau

Vertaling

Clare McGregor, Susie Day, Clare Wilkinson

Foto's

Guy Ackermans, Manon Bruininga, Bart de Gouw, Sven Menschel, Sjoerd Sijsma

Illustraties

Petra van Berkum, Esther Brouwer, Guido de Groot, Studio Lakmoes, Kim Peterse, Henk van Ruitenbeek, Pascal Tieman

Redactieraad

ir. Martijn de Groot (voorzitter); ir. Marianne Heselmans, dr. ir. Patrick Jansen, dr. Margit van Wessel. redactieraad.resource@wur.nl

Advertenties

Extern: Bureau van Vliet, T 023-5714745, m.dewit@bureauvanvliet.com
Intern (gereduceerd tarief): Hans Weggen, T 0317-485272, hans.weggen@wur.nl

Uitgever

Marc Lamers, Corporate Communications & Marketing Wageningen UR

Resource wordt gedrukt op papier uit verantwoord beheerde bossen.

Aalt!

Twaalf jaar lang stond de Drentse boerenzoon Aalt Dijkhuizen aan het roer van Wageningen UR. Met zijn *no nonsense*-mentaliteit zette hij Wageningen op de kaart, maar diezelfde zakelijkheid kwam hem ook op kritiek te staan. Met zijn afscheid in het vizier blikt hij terug. 'Ik ben er eerlijk ingegaan en dan moet je de gevolgen nemen zoals ze komen.'

tekst: Rob Goossens / foto's: Guy Ackermans

Treuren bij tegenslag doet hij nooit lang. 'Na een uur dwing ik mezelf om te zeggen: waar liggen de kansen?' Zo'n uitspraak tekent Aalt Dijkhuizen, de man die twaalf jaar geleden aan het hoofd kwam te staan van de nog wankelke fusieorganisatie Wageningen UR. Onder Dijkhuizen veranderde Wageningen in een zelfbewuste kennisorganisatie met een internationale reputatie. Dijkhuizen kreeg echter ook de naam hard te kunnen zijn, zijn Wil is Wet.

Omdat er in februari een einde komt aan twaalf jaar leiderschap maakte Resource-redacteur Rob Goossens een afscheidswandeling met hem over de campus. Wie denkt een melancholische bestuursvoorzitter aan te treffen, mijmerend over vervlogen tijden, komt bedrogen uit. De voorzitter praat nog altijd het liefst over de toekomst, over al die geweldige mogelijkheden die er in het verschiep liggen, over de kansen die erop wachten om gegrepen te worden. Aalt Dijkhuizen is nog springlevend.

'Mijn aandeel hier?' We staan buiten het Atlasgebouw bij de ingang van de campus en Dijkhuizen kijkt om zich heen. 'Onmogelijk te zeggen. Je doet zulk werk altijd met z'n allen. Hoogstens kun je zeggen dat ik geholpen heb de lijnen uit te zetten. Ik herinner me nog uitstekend de discussie in de raad van toezicht over de bouw van Forum: 'Ja maar wat als ie straks half leeg staat?' Op zo'n moment

tie zijn gezwicht. Maar vanuit mijn Wageningse verleden als student en later als hoogleraar ging ik het gesprek aan. Ik zag meteen zo veel kansen en aanknopingspunten dat het snel beklonken was. En ik heb er nooit spijt van gehad.'

VRIENDEN

We komen aan bij de Zaaier, het beroemde beeld van August Falise dat bij het bestuursgebouw hoort en daarmee ook symbool staat voor het leiderschap van Dijkhuizen. Een leiderschap dat niet onomstreden is. Critici spreken wel eens over een 'industriële methode' en het ontmoedigen van tegenspraak.

Dijkhuizen knikt gelaten, hij kent de kritiek inmiddels. 'Ik kan tegen kritiek, gelukkig, anders moet je hier niet werken. Maar wat ik dan vraag is: wie heb ik ontmoedigd? Het wordt zo gemakkelijk gezegd, maar noem me eens man en paard. Dat geldt ook voor meer inhoudelijke discussies. Waar zijn de feiten? Dat zijn we verplicht aan onze status als kennisorganisatie. Op een avond van een politieke partij mag je de microfoon grijpen en zeggen: ik vind dit of dat. Maar hier moeten we uitgaan van feiten, van het resultaat van onderzoek. Dat is onze plek in de grote discussie.'

U was niet te strikt voor deze vrije, academische omgeving?

'Ik snap ook wel dat niet iedereen elk beleid onderschrijft. Wageningen UR bestond twaalf jaar geleden uit een reeks losse clubjes. Wil je daar een lijn in brengen, bijvoorbeeld op het gebied van communicatie en profilering, dan betekent dat onvermijdelijk dat je de vrijheden, de verworven rechten, van sommige medewerkers raakt. Je wilt als organisatie een zekere uniformiteit, maar je wilt ook een vrijplaats zijn voor initiatief en intellect. Daar zit een spanningsveld in, maar je kunt daarover niet eeuwig blijven onderhandelen. Ik ben hier aangesteld om resultaat te boeken, er is niet gezegd: maak het maximum aantal vrienden.'

Maar de kritiek glijdt niet langs u heen, want u gaat gemakkelijk in discussie met mensen. Laatst reageerde u op de website van Resource op een studente die zich kritisch over u uitliet. Een opmerkelijke move voor een bestuursvoorzitter.

'Ik denk dat het altijd goed is om uit te leggen wat je doet en bedoelt, juist aan de mensen die dat in twijfel trek-

'Mijn aandeel hier? Onmogelijk te zeggen. Je doet zulk werk altijd met z'n allen. Hoogstens kun je zeggen dat ik geholpen heb de lijnen uit te zetten'

draag je bij aan de discussie door een lijn te kiezen en er vol voor te gaan. In het geval Forum heeft dat goed uitgepakt, maar als de gevolgen een keer minder gelukkig zijn mogen ze ook bij mij komen. Ik duik daar nooit voor weg. Die spanning in mijn vak vind ik juist leuk.'

Twaalf jaar geleden zag Wageningen UR er heel anders uit. Een zieltoegende universiteit, een versnipperd DLO. Twijfelde u toen ze u vroegen om naar Wageningen te komen?

'Nee. Eens een Wageningse altijd een Wageningse, zeg-ge ze wel eens. In mijn geval klopte dat. Als bestuurder van Nutreco had ik het uitstekend naar mijn zin en ik zou waarschijnlijk voor geen enkel ander bedrijf of organisa-

ken. In dit geval was het wel aardig dat ik de betreffende studente twee weken later in levende lijve ontmoette voor iets heel anders. We hebben toen nog uitgebreid over de kwestie gesproken en geconcludeerd dat we helemaal niet zover van elkaar staan. Vraag het gerust. Jullie hebben haar nummer, bel haar maar.'

Misschien doe ik dat wel.

'Ik hoop dat je dat écht doet. Het probleem is namelijk dat iedereen het breed uitmeet als er een controversie ligt, maar wanneer het weer goed komt, of er blijkt niet zoveel aan de hand te zijn, dan wordt er in alle toonaarden gezwezen. Dat geeft een verkeerd beeld van de sfeer en de verhoudingen binnen deze organisatie.'

CHINA

Inmiddels zijn we in Forum aanbeland, waar we worden gepasseerd door een uitgelaten groepje internationale studenten. Als Dijkhuizen zich de afgelopen twaalf jaar voor één ding heeft ingezet dan zijn het wel de internationale contacten. De 'vliegende voorzitter' was kind aan huis bij overheden en bedrijven in, met name, China, het Midden-Oosten, de VS en Zuid-Amerika.

'Dat past bij ons domein', vindt hij. 'Bijna elk onderwerp heeft een internationale dimensie, zowel voor DLO als voor de universiteit.'

Maar de wereld waarin je je dan begeeft is ook keihard, weet hij. 'Wie goed is kan mee, wie minder te bieden heeft blijft achter. Waarom zou China niet in zee gaan met een instituut uit de VS of Korea? Gelukkig heeft Nederland daarin wat unieks te bieden, namelijk de combinatie van onze Wageningse kennis, de technologie van het bedrijfsleven en de ondersteuning door de overheid. Die combinatie, de gouden driehoek, die werkt echt.'

Heeft u er persoonlijk van genoten, de reizen naar het buitenland?

'Internationale contacten spreken me aan, maar vergeet niet dat het werk hier gewoon doorgaat, dus vooraf en achteraf is het altijd dubbel zo druk. Verder heb ik veel last

'Food & agri heeft vorig jaar een recordexport neergezet. De sector trekt Nederland uit de crisis, mede dankzij die naar buiten gerichte blik'

van jetlag, waardoor ik nauwelijks slaap en 's nachts veel mailtjes afhandel. Dus het vraagt veel van je, maar je krijgt er ook veel voor terug. Je komt altijd wel weer iets waardevols tegen, waarvan je beseft dat je het niet had geweten wanneer je thuis was gebleven.'

In Nederland zelf wordt de sfeer juist steeds meer anti-internationaal. Voelt u dat als een belemmering?

'Nee eerder als een uitdaging. Wij laten zien hoe het ook kan: internationale relaties aanknopen, studenten uit alle landen hier bijeen brengen in een sfeer van samenwerking. De beste manier om je in deze discussie te mengen is door te laten zien dat dat werkt. Ook voor het belang van Nederland. Food & agri heeft vorig jaar een record-

export neergezet. De sector trekt Nederland uit de crisis, mede dankzij die naar buiten gerichte blik.'

Kreeg u nooit te horen: wat is dat toch tegenwoordig daar in Nederland?

'Welnee, iedereen is op dit moment bezig met het zeker stellen van de voedselvoorziening. Daarin zoeken *decision makers* eerder samenwerking, dan de scheidslijnen te benoemen. Het zijn bijna twee verschillende werelden: de belangrijke maar onopvallende wereld van onderzoek en zaken doen enerzijds, en de zichtbare wereld van media en politiek anderzijds. Die raken elkaar niet per definitie.'

JAN DE WITT

De wandeling gaat verder. Dijkhuizen praat honderduit over zijn werk op Wageningen UR. Over de geweldige synergie die er volgens hem bestaat tussen het academische, fundamentele onderzoek enerzijds en het toegepaste onderzoek van DLO anderzijds. Over de spectaculaire groei van de universiteit. Alles in tegenwoordige tijd. Zijn afscheid lijkt nog ver weg.

U maakt een vitale, energieke indruk. Maar u heeft hier ook een moeilijke periode doorgemaakt toen er kanker bij u werd geconstateerd. Wat heeft dat met u gedaan?

'Dat was niet een periode die je iemand graag toewenst. Het begon in juni 2007. Gelukkig had ik de tumor in de darm zitten, die knelt hem af, dus dan merk je het snel. Ik zat in China toen het echt niet meer ging. Op 11 juli kwam ik versneld terug, werd de diagnose gesteld en twee dagen later ging ik onder het mes. Forum werd geopend in september, toen had ik net m'n eerste chemo achter de rug en kon ik het wel weer redelijk aan. Laat ik blij zijn, het heeft goed uitgepakt. Het was kort maar heftig.'

En dan? Back to business of verandert het je kijk op het leven?

'Back to business. Vroeger kreeg je de diagnose kanker en dan was het afgelopen. Dat is niet meer zo. En ik vind het juist belangrijk om te laten zien dat je niet voor je leven getekend bent wanneer je een keer kanker hebt gehad. Ik prijs me gelukkig, maar ik ben ook iemand die niet lang in het verleden blijft hangen. Ik geniet van de dag en ik ga de toekomst weer in. Sterker nog, je begint er nu over, maar ik denk er nooit meer aan.'

U bent niet snel van uw stuk gebracht.

'Oh, ik ken best momenten van teleurstelling. Ik weet nog precies dat ik hoorde: het is kanker, we moeten opereren. Ja, dan ga je niet fluitend verder. Ik gun mezelf zeker tijd om het zwaar te hebben, maar na een uur à anderhalf uur dwing ik mezelf om te zeggen: maar er liggen ook kansen. Wat kan ik doen?'

Dus anderhalf uur treuren is genoeg?

'Nou, eerder een uur.'

Een uur... Waar komt zo'n stevige Jan-de-Witt persoonlijkheid vandaan?

'Ha, ha. Ik denk dat opvoeding een rol speelt. Ik ben op

de boerderij geboren, een melkveebedrijf, in een gezin van tien kinderen. Daarin moet iedereen z'n plekje veroveren. Ons is altijd zelfstandigheid bijgebracht en dat je vooruit moet kijken, niet achterom. Misschien heeft me dat aangesproken. Dat weet ik niet.'

Zijn er dingen waar u spijt van heeft?

'Er zijn altijd dingen waarvan je zegt: als ik dat opnieuw moest doen, deed ik het toch net even anders. Maar spijt? Nee. Je doet je best, ik ben er eerlijk ingegaan en dan moet je de gevolgen nemen zoals ze komen. Zo zit het leven in elkaar. Het is niet anders.'

Kijkt u zo ook tegen het mislukte huwelijk met VHL aan?

'Ja. Dat die samenwerking niet goed ging is te wijten aan meerdere factoren die ongelukkig in elkaar grepen. Gelukkig hebben we ook weer afscheid van elkaar kunnen nemen zonder dat één van beide partijen onherstelbaar is beschadigd. Al met al kijk ik er niet met trots op terug, maar dat betekent niet dat we er niet aan hadden moeten beginnen. Ik voel nog steeds de waarde die een samenwerking met een hbo kan opleveren en ik verwacht dat de toekomst ons toch weer initiatieven in de richting zal brengen.'

OPVOLGER

Gaandeweg komen we terug bij het Atlasgebouw. Op de bovenste verdieping zal straks de nieuwe voorzitter van de

raad van bestuur plaatsnemen in het kantoor van Dijkhuizen.

Heeft u een advies voor uw opvolger?

'Er gaan vele wegen naar Rome, en ieder kiest de weg die het best bij hem of haar past. Wat ik wel ervaar is dat in de beeldvorming rond Wageningen UR de universiteit vaak de boventoon voert, terwijl een heel groot deel van je tijd als bestuursvoorzitter juist zit in DLO. In de financiering van de universiteit zit redelijk wat continuïteit terwijl bij DLO elk project weer opnieuw moet worden binnengesleept. Dat kost tijd en moeite en vraagt voortdurend om aanpassingen in de organisatie. Ik zou zeggen: onderschat dat niet.'

Hoe ziet onze organisatie er over 20 jaar uit?

'Aangezien onze wetenschappelijke domeinen enorm op de kaart staan, denk ik dat Wageningen nog wel twee of drie keer zo groot kan worden. Hoewel ons doel uiteraard niet moet zijn om de grootste te worden, maar de beste. Gelukkig zijn we dat óók. Het internationaal aspect wordt daarbij steeds belangrijker en zal leiden tot vestigingen overzee. In Singapore zijn we nu al bezig met onderwijs, in Chili leiden we een centre of excellence in food en daarmee houdt het niet op. Maar in Wageningen blijft de moedervestiging met het gespecialiseerde onderwijs en onderzoek. Hoe dan ook: het is nu de tijd. In de wereld worden de komende jaren de kaarten geschud. En gelukkig doet Wageningen volop mee.'

Dijkhuizen praat honderduit over zijn werk bij Wageningen UR. Alles in tegenwoordige tijd. Zijn afscheid lijkt nog ver weg.

CONCENTRATIE

Of het dit meisje uiteindelijk is gelukt om een dubbel T-filter te solderen, vertelt het verhaal niet. Duidelijk is dat het haar niet schortte aan concentratie. De piepjonge 'studente' was een van de honderd middelbare scholieren die vrijdag 7 februari rondliepen in Orion, in het kader van de landelijke bètadag. De scholieren konden zelf ervaren wat bèta precies is door de handen uit de mouwen te steken in een aantal practica. Zo soldeerden ze, onder het toezicht van enkele agrotechnologen, weerstandjes, transistoren en condensatoren op een printplaat. En als volleurde levensmiddelentechnologen gingen ze aan de slag met het malser maken van kweekvlees en het maken van echte boter. De bètadag werd georganiseerd door studenten in samenwerking met het Wetenschapsknooppunt en het Bètasteunpunt van Wageningen University. LvdN, foto Guy Ackermans

De kloof overbr

Wageningen ziet zichzelf als een internationale universiteit. Maar lesgeven in een internationale omgeving, dat kan lastig zijn. Door cultuurverschillen verloopt de communicatie met buitenlandse studenten en docenten niet altijd even soepel. Tijd voor actie, vinden sommigen.

tekst: Nicolette Meerstadt / **illustratie:** Kito

Het zijn cijfers waar Wageningen University graag mee naar buiten treedt: een kwart van de studenten is van internationale herkomst, 143 nationaliteiten in totaal. Wie doet ons dat na? Wat daarbij echter zelden vermeld wordt, is dat zo'n internationaal gevarieerde studentenpopulatie ook een keerzijde kent. Onderwijs geven aan groepen vol verschillende nationaliteiten en culturen is voor docenten immers een stuk lastiger dan omgaan met het klassieke, homogeen Nederlandse groepje. Dat stelt docenten in Wageningen voor een extra uitdaging, zo weet ook Katja Teerds, universitair hoofddocent Dierwetenschappen.

Ze herinnert zich nog hoe een buitenlandse studente in tranen uitbarstte toen ze een 6,5 voor haar scriptie kreeg. 'Gezien de prestatie en haar vooruitgang vond ik dat een heel redelijk cijfer', vertelt Teerds. 'Een 6,5 drukt weliswaar uit dat je er nog lang niet bent, maar al met al was het oké.' Zelf dacht de studente daar echter heel anders over, weet Teerds nog. 'Bij haar thuis zouden ze een 6,5 als een onvoldoende zien. Drama, was het.' Een andere les die ze leerde ging over nabijheid. 'Wij zijn het niet gewend dat een student dicht tegen je aan komt staan als je uitleg geeft. In China is dat op de middelbare school heel gewoon.'

Herkenbare situaties, vindt de Amerikaanse hoogleraar Mick Vande Berg, auteur van het standaardwerk *Students Learning Abroad*. 'Als we ons niet bewust zijn van de verschillende nationaliteiten die er in de klas zitten, zullen we niet erg effectief zijn in het overbrengen van kennis.' Vande Berg was eind vorig jaar gastdocent bij de *Teaching International Classroom*, een jaarlijkse training voor Wage-

ningse docenten om beter te leren omgaan met cultureel gemêleerde groepen. Studenten die in Wageningen komen studeren hebben hoge verwachtingen, meent hij. 'Dit is dan wel een Nederlandse universiteit, maar de voertaal is Engels. Buitenlandse studenten komen af op het predicaat 'internationaal'. Daarom zou iedereen hier de bereidheid moeten hebben om zich aan te passen, niet alleen studenten, maar ook docenten. Dat is volgens hem niet alleen belangrijk om het gezamenlijke leerproces goed te laten verlopen. Het is ook een vaardigheid op zichzelf, die bovendien steeds belangrijker wordt. 'Uit een recente studie blijkt dat in veel landen interculturele competenties belangrijker zijn dan technische kennis. Technische kennis veroudert immers snel, maar samen kunnen werken met andere culturen is een competentie die je je leven lang effectiever maakt.'

GEKLEINEERD

Volgens Vande Berg komen veel problemen en misverstanden voort uit verschillende houdingen, bijvoorbeeld ten opzichte van gezag. Bekend is dat Aziaten gewend zijn aan hiërarchische verhoudingen in tegenstelling tot bijvoorbeeld Nederlanders. Maar ook directe tegenover indirecte communicatie is een issue. 'Noord-Europeanen zijn in de regel erg direct, ze zeggen waar het op staat. Aziaten zijn indirect en draaien om het punt heen zonder het uit te spreken', vertelt Vande Berg. 'Alleen tegen kinderen en dieren zeggen ze waar het op staat. Dus als je direct tegen hen bent, kunnen ze zich gekleineerd voelen.'

Gesprekken in een onderwijsgroep kunnen volgens Vande Berg bovendien gemakkelijk uit de hand lopen

uggen

door verschillende opvattingen over het tempo van de dialoog. 'In westerse landen laten mensen elkaar uitpraten tijdens een gesprek, voor ze antwoord geven. In Latijnse landen onderbreken mensen elkaar bij wijze van aanmoediging en als prikkel voor nieuwe ideeën. Maar in Japan is het normaal om een stilte te laten vallen als de ander is uitgepraat, tot wel een halve minuut. Je kunt je voorstellen wat er gebeurt in een college waar deze drie groepen vertegenwoordigd zijn.' Vande Berg benadrukt wel dat dit stereotypen zijn. Cultuur is niet hetzelfde als nationaliteit, en individuen voldoen niet per se aan dit standaardbeeld.

Het laatste dat je moet doen is mensen aanvallen op hun cultuur, adviseert Vande Berg. Want zodra je dat doet worden ze minder flexibel. 'Ze krijgen dan een gevoel van: dit is een deel van mij, ik kan en wil dit niet veranderen.'

MONDIGER

Een van degenen die de masterclass van Vande Berg volgden was Katja Teerds. Sinds de cursus houdt ze er meer rekening mee dat wat ze doet anders kan overkomen dan ze het bedoelt, dat sommige studenten haar grof vinden of verkeerd begrijpen. Sinds de cursus overweegt ze ook om te stimuleren dat studenten tijdens groepswork andere nationaliteiten opzoeken. 'Je merkt dat studenten graag samenklitten met hun landgenoten. Je hebt dan altijd een restgroepje. Nu denk ik erover na of ik daar wat aan ga doen. Het kan een mooi leermoment zijn.'

Toch zijn er ook grenzen aan de mate waarin ze zich naar de culturele achtergrond van haar studenten voegt, vindt Teerds. 'Ik blijf wie ik ben. Bovendien is het niet haalbaar om in een klas precies te weten wie er meedoen

'De tijd van analyses is voorbij, nu moet het beleid handen en voeten krijgen'

en hoe ze in het leven staan.' Ook van haar studenten verwacht ze niet dat ze zich volledig aanpassen. Haar PhD-er uit China wordt weliswaar mondiger, maar het respect voor iemand die hoger in de hiërarchie staat zal altijd blijven. 'Je kunt niet verwachten dat dat verandert, maar je moet er wel mee leren werken.'

Die laatste woorden zijn Marijke van Oppen uit het hart gegrepen. Van Oppen is als aanjager van interculturele communicatie binnen Wageningen UR verantwoordelijk voor de cursus *Teaching International Classroom*. Maar daar komen naar haar smaak te weinig mensen op af. 'Docenten zijn enthousiast, maar het is op vrijwillige basis en ze hebben het razend druk', zegt ze. Wat haar betreft is de universiteit toe aan een volgende stap waarbij het aanleren van intercultureel lesgeven voor docenten minder vrijblijvend wordt. 'Er zijn hele goede beleidsstukken geschreven, en de raad van bestuur heeft internationalisering hoog op de agenda staan. Maar de tijd van analyses is voorbij, nu moet het beleid handen en voeten krijgen.'

De huidige cursus is een mooi begin, maar het kan verder gaan. Van Oppen: 'Het is natuurlijk een mythe dat je in één workshop cultureel competent kunt worden. Het moet ingebed worden in de organisatie. Daartoe moeten de hogere echelons het beleid adopteren en uitdragen.'

Katja Teerds is het daarmee eens. 'Het lijkt me een goed idee om intercultureel lesgeven een vast onderdeel van de Basiskwalificatie Onderwijs te maken. Die kennis is belangrijk om studenten beter te kunnen bereiken en om hen beter voor te bereiden op een internationale toekomst.'

De angst voor het e-nummer

E-nummers verschenen ooit om het publiek te informeren en gerust te stellen over hun voedsel. In de praktijk zorgen ze tegenwoordig voor angst en ongerustheid. Ten onrechte, vinden deskundigen. 'Wees trots op hulpstoffen, ze brengen de kwaliteit van het voedsel omhoog.'

tekst: Rob Ramaker

Zo'n honderdtachtigduizend gingen er van over de toonbank. Het zwarte gidsje *Wat zit er in uw eten?*. Dit grimmige boekje neemt systematisch alle EU-goedgekeurde additieven, of e-nummers, onder de loop. Conclusie: zo'n tachtig procent is verdacht of ronduit gevaarlijk. 'Gif in onze voedingsmiddelen', concludeert uitgever Will Jansen.

Het boekje van Jansen mag dan een extreem voorbeeld zijn, dat neemt niet weg dat veel mensen zich ongemakkelijk voelen over de additieven in ons eten. Levensmiddelenfabrikanten voegen stoffen toe om hun producten aantrekkelijker te maken. Conserveermiddelen zorgen

bijvoorbeeld dat een kant-en-klare quiche lang goed blijft. Kleurstoffen maken de vla lekker geel en aardbeienjam smakelijk rood.

Dat van al die additieven juist de e-nummers onder vuur liggen mag ironisch worden genoemd. Een e-nummer is oorspronkelijk immers juist bedoeld als een bewijs van niet-schadelijkheid. Een stof mag pas een e-nummer voeren als het door EFSA, de voedselveiligheidsautoriteit van de EU, uitgebreid is getest op schadelijke gevolgen. De stoffen zijn bovendien alleen toegestaan in een aanvaardbare dagelijkse dosis, waarbij je een product elke dag kan eten, een leven lang, zonder risico's op bijverschijnselen.

HOE OVERTUIG JE EEN VERMIJDER?

Waarom vermijden consumenten e-nummers? Dit vroeg Elleander Paans, masterstudente Toegepaste communicatiewetenschap, zich af in haar thesis. Toen ze in een enquête opmerkte dat consumenten die meer weten over e-nummers er positiever over denken, vroeg ze zich af of daar causaal verband ligt. In een experiment liet ze vervolgens twee kleine

groepen van elk zo'n twintig mensen een informatieblad lezen. Het ene bevatte wat algemene voedselinformatie, terwijl de andere specifiek voorlichtte over e-nummers. Deelnemers beantwoordden vervolgens een aantal vragen over additieven. Paans zag dat de 'leergroep' inderdaad meer kennisvragen goed beantwoordde, maar dat hun overtuigingen niet signifi-

cant veranderden. Alleen meer informatie, zo suggereert het experiment, is niet genoeg om scepsis weg te nemen. Overigens blijkt de soep vaak niet zo heet gegeten te worden. Van de consumenten die de intentie hebben minder e-nummers te eten, vermijdt slechts een klein deel bewerkt voedsel in de realiteit. Tussen droom en daad staan, zoals zo vaak, praktische bezwaren.

KENNISGEBREK

Nu bestaat er over toevoegingen al tientallen jaren ongemak, maar momenteel sluit bewerkt voedsel bijzonder slecht aan bij de tijdgeest. Voedseltrends draaien vooral om biologisch, authentiek en 'natuurlijk' eten. In dat klimaat verschijnen bij boekhandels e-nummervrije kookboeken en tal van websites zijn gewijd aan de 'ontmaskering' van e-nummers. Wanneer het over e-nummers gaat in landelijke dagbladen is het bijna onveranderlijk negatief.

In discussies over het onderwerp raken de gemoederen vrij snel verhit. Reden: we hebben geen zicht meer op de productie van ons voedsel. Dat zegt althans filosoof Dirk Haen van de Universiteit Maastricht. Consumenten voelen volgens hem argwaan als ze fabrieksvoedsel kopen, een sentiment dat wordt gevoed door de mysterieuze nummers op de verpakking. Kennisgebrek over ons eten doet de rest. 'Voor onze kennis over voedsel zijn we steeds meer afhankelijk geworden van experts,' zegt Haen. 'Die

spreken elkaar soms tegen, zodat het voor mensen heel complex wordt wat je moet geloven.'

ZOUT

Maar wat willen de critici nu eigenlijk? Voor Will Jansen, uitgever van de zwarte gids, zijn de eisen die Europa stelt aan additieven niet streng genoeg. Hij pleit voor een heel streng voorzorgsprincipe. Dat betekent dat stoffen niet mogen worden gebruikt, voordat absoluut zeker is dat ze veilig zijn.

Volgens hoogleraar Levensmiddelentechnologie Tiny van Boekel klinkt dit plan oppervlakkig misschien als een redelijk voorstel, maar zijn er twee grote problemen. Zo vergeten de criticasters dat het de *dosis* is die het vergif maakt. Van Boekel: 'Zout is giftig als je er veel van eet en toch staat het overal op tafel.' Ook de eis dat aan voedsel toegevoegde stoffen honderd procent veilig moeten zijn vindt Van Boekel onredelijk. 'Je kunt nooit wetenschappelijk bewijzen dat iets *niet* schadelijk is,' zegt hij, 'We kunnen alleen met alle tot onze beschikking staande middelen aantonen dat iets hoogstwaarschijnlijk niet giftig is.'

Het debat zit al een tijd vast in deze welles-nietes discussie over veiligheid, zegt filosoof Haen. In één van zijn artikelen stelt hij dat de discussie veel breder moet worden gevoerd. Consumenten maken zich zorgen om veel meer dan alleen de veiligheid en gezondheid. Zij zien het koken met 'pakjes en zakjes' oprukken en vragen zich af of dat wel de goede richting is. Gaat al dat gemaksvuedsel niet ten koste van onze smaak- en kookcultuur? En zullen we in de toekomst nog wel de tijd nemen voor een goede maaltijd met het gezin? 'Consumenten vragen zich dus af wat het goede leven is,' zegt Haen, 'en welke rol voedsel

daarin speelt.' Zolang voedingsprofessionals zich alleen focussen op veiligheid, praten ze volgens hem tegen een muur.

CLEAN LABELS

Levensmiddelenprofessor Van Boekel is niet bang om deze discussie aan te gaan. 'Ook zaken buiten mijn domein zijn voor mij bespreekbaar. Wat vinden we goed voedsel en wat niet en hoe organiseren we onze voedselproductie?' Hij is van mening dat debat zelfs de enige manier is om uit deze vertrouwenscrisis te komen. Van Boekel gaat dan ook zeer regelmatig naar discussieavonden, en het stelt hem teleur dat de industrie hier vaak schittert door afwezigheid. Een inschattingsfout, vindt hij. Bedrijven moeten uitleggen waarom ze additieven gebruiken. 'Wees trots, hulpstoffen brengen de kwaliteit van het voedsel omhoog. Bovendien gebruiken we ze ook zelf in de keuken, alleen zitten ze dan in citroensap of melk.'

Stilzwijgend is de industrie zich wel aan het aanpassen, maar dan vooral op de manier die Van Boekel juist liever niet ziet. Voedselproducenten introduceren bijvoorbeeld *clean labels*, etiketten waarop geen e-nummers meer prijken. Vaak zijn dat cosmetische veranderingen om de consument gerust te stellen. In plaats van een e-nummer prijkt er een stofnaam op het etiket. Of een kunstmatige stof, zeg citroenzuur, wordt vervangen door citroensap, zodat er officieel geen additieven zijn toegevoegd. En ook de marketeers ontdekken de angst van consumenten. Hier en daar kun je in de supermarkt bijvoorbeeld kaas en worst vinden die trots vermeldt dat ze 'e-nummervrij' is. Het lijkt een recept voor nog meer angst. **R**

'Zout is giftig als je er veel van eet en toch staat het overal op tafel'

TIJD VOOR EEN STUDENTENPARTIJ?

Steeds meer studenten gaan de Wageningse politiek in. Op de kieslijst voor de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart prijken maar liefst veertien namen van studenten. In steden als Delft en Groningen hebben studenten hun eigen partij. In Utrecht is er onlangs ook een opgericht: Student & Starter. Is Wageningen ook toe aan een gemeentelijke studentenpartij?

tekst: Milou van der Horst / foto: Hiske Midavaine

Erik-Jan Bijleveld

Masterstudent en op de kieslijst van GroenLinks

‘Ik vind wel dat er meer studenten actief mogen zijn in de gemeentepolitiek, om op te komen voor studentenbelangen. Van mij hoeft er echter geen studenten-

partij te komen, want ik zie studenten ook gewoon als inwoners van Wageningen. **Het gevaar van een studentenpartij is denk ik dat het al snel een one-issue partij wordt** met alleen aandacht voor studenten, terwijl ik vind dat een politieke partij rekening moet houden met alle inwoners en zich moet verdiepen in alle onderwerpen op de politieke agenda.’

Steven Menke

Masterstudent en oprichter van de partij Student & Starter in Utrecht

‘Ik zie dat veel studenten weinig betrokken zijn bij de politiek en dat is jammer. Er moet een manier zijn om studenten op een laagdrempelige en leuke manier

bij hun stad te betrekken. Een studentenpartij is dan een gemakkelijke ingang. **Studenten zijn een belangrijke groep binnen een stad.** Ze hebben vaak veel inhoudelijke kennis en zijn enthousiast om iets met hun kennis te doen. Het is ook een groep die veel reist, waardoor ze vele oplossingen tegenkomen en ideeën opdoen in het buitenland. Daarnaast is het een groep die erg toekomstgericht is en doordat ze zoveel verschillende achtergronden hebben bouwen ze gemakkelijk een groot netwerk op. Dat soort din-

gen zijn handig in de politiek. Je moet je wel afvragen of een studentenpartij in Wageningen iets toevoegt. Er blijven veel studenten in Utrecht wonen nadat ze zijn afgestudeerd en samen met starters vormen we een grote groep waardoor we minder snel enkel de belangen van studenten behartigen. Ik weet niet of dat voor Wageningen ook geldt.’

Irini Sáridàkis

Bachelorstudent Gezondheid en Maatschappij

‘Ik zie weinig in een studentenpartij die enkel voor de rechten van de student op komt. Dat geeft een te groot risico op tunnelvisie, net zoals je bij de partij voor de ouderen ziet. **Een voordeel is misschien dat het een inspiratiebron kan zijn voor andere partijen.** Die voelen de concurrentie en gaan zich dan misschien ook meer op studenten richten. Maar toch, ik zou er niet op stemmen.’

Thomas van Lith

Bachelorstudent Biologie

‘Een studentenpartij zou wat mij betreft een uitstekend initiatief zijn. In mijn geboortedorp zat ik bij de jeugdraad, die jongeren van 15 tot en met 26 jaar bij de gemeente betrok. Dat betrekken van jongeren bij de politiek heb ik hier nog niet gezien, terwijl het juist goed is om je stem te laten horen.’

Eline Schiks

Bachelorstudent Gezondheid en Maatschappij

'Ik denk dat een studentenpartij zou leiden tot vriendjespolitiek, letterlijk. Studenten stemmen op de partij omdat er bevriende medestudenten in zitten.

Daarnaast vraag ik me af waar zo'n partij voor zou staan. Komen ze alleen op voor de rechten van de student of voor iedereen in Wageningen? Wat is de toegevoegde waarde van zo'n partij? We hebben ook al VeSte of zo, die komt toch ook op voor de rechten van de student?'

Arie van Eck

Bachelorstudent en op de kieslijst van de ChristenUnie

'Ik denk dat het goed is om studenten meer bij de politiek te betrekken, maar volgens mij kun je dat beter aanpakken door vanuit bestaande partijen voor je zaak op te komen. **In de politiek moet je namelijk belangen afwegen in plaats van belangen behartigen.** Met een studentenpartij geef je studenten weliswaar een stem in de politiek, maar het pleiten voor je eigen belang zal eerder op verzet stuiten dan dat je er veel mee bereikt.

Daarnaast vraag ik me af of er wel genoeg studenten ge-

vonden kunnen worden die vier jaar lang in de gemeenteraad willen zitten. En het is een gevarieerde groep: over veel studentenzaken zullen ze het wel eens zijn, maar ik betwijfel of er een eensluidend standpunt zal komen over zaken als economie of zorg.'

Dieuwertje Roukema

Bachelorstudent Gezondheid en Maatschappij

'Ik vind het beter dat studenten in een gewone partij zoals D66 zitten, want dan kun je óók voor studenten opkomen. Ik

ben bang dat een studentenpartij vooral vanuit het eigen perspectief naar de dingen kijkt. Bovendien verwacht ik niet dat zo'n partij heel veel invloed zal hebben in de gemeenteraad. Eerst zouden er meer studenten in de reguliere partijen moeten komen en dan kan er altijd nog een studentenpartij opgericht worden.'

Heleen Rouwenhorst

Masterstudent Biologie

'Ik heb eigenlijk niks met politiek. Wel vind ik het belangrijk dat we onze mening kunnen geven, juist omdat Wageningen zoveel studenten heeft.'

Studentenraad verrast door avondtentamens

Tot verbazing van de studentenraad zijn er de afgelopen herkansingsweken avondtentamens gehouden. De studenten hadden juist met de raad van bestuur afgesproken dat dit alleen bij uitzondering zou gebeuren.

In juli ging de studentenraad schoorvoetend akkoord met de invoering van avondtentamens. Doorslaggevend was dat er een gebrek aan faciliteiten is door de constante groei van het aantal studenten. De verwachting was echter dat avondtentamens dit collegejaar nog niet nodig zouden zijn door het gebruik van extra zalen, zoals de kantine in Orion. De studentenraad was dan ook verrast toen ze hoorde dat er nu al avondtentamens waren ingepland. 'We waren er niet van op de hoogte,' zegt studentenraadslid Xanthe van Dierendonck. 'Er is toentertijd afgesproken dat deze maatregel alleen gebruikt zou worden als het echt noodzakelijk is. We zien nu al dat de maatregel vaker gebruikt wordt.'

Volgens roostermaker Brigitte Lubbes zat het knelpunt niet bij een gebrek aan faciliteiten, maar bij de hoeveelheid vakken per studie. 'We doen dit alleen in de herkansingsweek omdat in twee weken alle vakken herkanst moeten kunnen worden. Verplichte vakken mogen niet overlappen. Bij opleidingen zoals Climate Studies wa-

Zwoegen in de Leeuwenborch. Tegen de verwachting in waren er avondtentamens ingepland in de herkansingsperiode.

ren dat er zo veel dat we ze in de avond moesten plannen.' Lubbes kon niet zeggen hoeveel avondtentamens er precies waren ingeroosterd.

DUF EN LOOM

Sommige studenten baalden er flink van dat ze van half zeven tot half tien in de Leeuwenborch of het Forum moesten zwoegen. 'Na een tijdje was ik zo moe dat ik vragen drie keer moest lezen voor ik ze begreep, iets waar ik normaal nooit last van heb,' zegt Sean, stu-

dent Biologie. 'Ik had de volgende dag meteen nog een tentamen, dus ik ging van stressmoment naar stressmoment, zonder tot rust te komen.' Studiegenote Kim had een *after dinner dip*. 'Mijn energie moest verdeeld worden tussen concentratie en verteringsstelsel. Ik voelde me duf en loom.'

Andere studenten vonden het juist prima. 'Ik dacht eerst dat het me erg tegen zou vallen, aangezien ik bang was dat mijn concentratie aan het einde van de dag 'op' zou zijn,' vertelt Voedingsstudente

Vera. 'Maar Uiteindelijk heb ik nog de hele dag kunnen blokken voor mijn tentamen en ging het supergoed! Het heeft niet mijn voorkeur, maar erg vervelend is het ook niet. Ik denk dat het misschien wel gewoon even wennen is en dat we over een tijdje niet anders meer willen. Wij stugge Nederlanders vinden het toch moeilijk om ons aan te passen af en toe.'

De studentenraad onderzoekt momenteel of het inplannen van avondtentamens volgens de officiële procedure is gegaan. **SDK**

Buitenlandervaring populair bij werkgevers

Werkgevers nemen het liefst mensen aan die een tijdje in het buitenland hebben gestudeerd, blijkt uit onderzoek. Maar wie zijn hele opleiding in het buitenland volgt, ligt iets minder goed in de markt.

Europese werkgevers hebben een duidelijke voorkeur voor afgestudeerden die een paar vakken in het buitenland hebben gevolgd, blijkt

uit onderzoek van het Maastrichtse Researchcentrum voor arbeidsmarkt en onderwijs (ROA) in opdracht van de Europese Commissie. Volgens werkgevers zijn sollicitanten met buitenlandervaring vaak vindingrijk, makkelijk in de omgang en spreken ze hun talen.

Maar dat betekent niet dat sollicitanten die hun hele studie over de grens hebben gevolgd, nóg geliefder zijn. Ondanks ambities over

onderling vergelijkbare Europese diploma's en 'één hoger-onderwijsruimte', nemen werkgevers liever mensen aan met een diploma uit hun 'eigen' land. Veel bedrijven twijfelen aan de waarde van buitenlandse diploma's en zijn bang dat sollicitanten te weinig weten van het land waar ze willen werken. Dat verschilt overigens van land tot land. Zweedse en Britse sollicitanten bijvoorbeeld, kunnen

het beste in hun eigen land studeren. Nederlandse werkgevers maakt het opvallend weinig uit.

Werkgevers blijken buitenlandervaring vooral als een mooi extraatje te zien. Het is 'a feather in the cap when the cap is good', aldus het rapport. Met andere woorden: het belangrijkste is dat cijferlijsten, werkervaring en opleidingsniveau in orde zijn. **HOP**

KRACHTPATSERS VAN DE POP

Voor een ielig studentenstadje kent Wageningen een verbazend rijke podiumcultuur. Dat is vooral te danken aan de Stichting Popcultuur, een clubje studenten dat weet hoe je publiek en talent bij elkaar brengt.

Toen poppodium Unitas in 2009 haar deuren sloot, voorspelden pessimisten dat een culturele woestenij zou intreden in Wageningen. Het tegendeel blijkt waar. Er vinden meer optredens plaats van hippe, beginnende bandjes dan ooit tevoren. Het geheim? Een klein groepje enthousiastelingen dat onder de misleidend saaie naam 'Stichting Popcultuur' de stad weet te voorzien van een bruisend muziekleven.

De Stichting Popcultuur was destijds het antwoord op de sluiting van Unitas op de berg. Een paar studenten zetten hun schouders eronder en wisten geldschietters, podia en publiek te overtuigen. Inmiddels zijn de oorspronkelijke initiatiefnemers vervangen door nieuwe krachten, waarmee de continuïteit is gewaarborgd.

De stichting is bijvoorbeeld verantwoordelijk voor de reeks *Quiet Is the New Loud* in de openbare bibliotheek. Maar ook grote evenementen als Bergpop en de Popronde, waarbij de Wageningse cafés uitpuilen van talent en publiek, worden georganiseerd door de groep. Het afgelopen jaar kon niemand meer om de optredens van Popcultuur heen. Soms stonden er wel zes optredens per maand op het programma. Marjanne Zander was toen nog de voorzitter, inmiddels heeft ze die functie overgedragen. 'Het afgelopen jaar hebben we flink gas bij gegeven, om te kijken hoe groot we het konden maken.' Zo werd op 5 mei voor het eerst een eigen podium gehost op het plein voor de Junushof, het Sena Talent Stage. De nieuwe secretaris, Tess Hoozeboom, is daar duidelijk het meest trots op: 'Het was echt heel gaaf om op het Be-

FOTO: SVEN MENSCHIEL

Het bestuur van Stichting Popcultuur Wageningen met vlnr Marjanne Zander, Jona Merx, Marjolein Oltheten en Tess Hoozeboom.

vrijdingsfestival in Wageningen een eigen podium voor opkomend talent te kunnen verzorgen.'

OPKOMEND TALENT

Opkomend talent is waar Popcultuur op mikt. De stichting kijkt steeds uit naar bandjes en singer-songwriters die op het punt van doorbreken staan. Vaak komen de artiesten uit de regio, maar soms komen ze ook van verder. Het podium dat Popcultuur hen te bieden heeft varieert. Zo wordt er samengewerkt met de studentencommissie van The Spot in Orion en zijn er optredens gepland in Impulse. Afgelopen maanden werd echter vooral dankbaar gebruik gemaakt van de PopUpClub, het tijdelijke studentencafé in de voormalige bar De Overkant. Maar dat avon-

tuur is inmiddels weer ten einde, zodat Popcultuur haar vizier weer richt op de andere beschikbare podia. 'Na drie maanden pieken, breekt nu een spannende tijd aan voor ons', zegt Marjanne.

In deze nieuwe fase experimenteert het bestuur vooral met nieu-

'Studenten kennen onze evenementen wel, maar hebben meestal geen idee van de organisatie die er achter schuilgaat'

we locaties en hoopt het door middel van het *pay what you want*-principe ook grotere acts aan te kunnen trekken. Deze maand werd voor het eerst een *try out* sessie gehouden in het pas gerenoveerde

Loburg. De opkomst was veelbelovend. Daarnaast zal het komende jaar de bibliotheek steeds vaker worden gebruikt en ook in Impulse en The Spot worden optredens gepland.

Wat je nog meer kunt verwachten? Voor 5 mei gaat de stichting een samenwerking aan met Kabaal Am Gemaal, wat zal leiden tot een interessante combinatie van alternatieve pop en metal. Tess kan daarnaast niet wachten tot juni, dan komen *Afterpartees* weer optreden en dat kon volgens haar wel eens dé band van 2014 worden. Veel credits krijgen de bestuursleden overigens niet voor hun werk. 'Studenten kennen onze evenementen wel, maar hebben meestal geen idee van de organisatie die er achter schuilgaat.' **Karst Oosterhuis**

BEYONCÉ

Een Amerikaanse universiteit begint binnenkort met de cursus 'Politicizing Beyoncé'. De carrière van de zangeres wordt gebruikt om ras, gender en seksualiteit in de Amerikaanse samenleving te bestuderen. Is bijvoorbeeld de manier waarop ze haar lichaam etaleert stereotypisch of juist een vorm van emancipatie? Wellicht in Wageningen binnenkort een cursus 'politicizing Gordon'?

ROMCOM

Als je net een nieuwe liefde hebt, is het tijd om samen een paar lekkere romantische komedies te kijken. En er over te praten. Uit onderzoek blijkt namelijk dat dat een goede basis is voor een relatie. Het werkt net zo goed als een cursus conflictmanagement of een acceptatietraining. Stellen die in een maand vijf films keken en samen bespraken gingen maar in elf procent van de gevallen uit elkaar.

STAPPEN

Britse onderzoekers hebben voetstappen van 800.000 jaar geleden ontdekt aan de Engelse Noordzeekust bij Happisburgh in Norfolk. De voetstappen zijn van een groepje van vijf mensen. Het zijn de oudst bekende voetstappen in Europa. Het gaat volgens de archeologen om volwassenen en kinderen. De grootste 'schoenmaat' was 8. Niet bekend is wat de vijf daar deden of waar ze op weg naartoe waren. De politie van Happisburgh vraagt getuigen zich te melden.

VLIEGEN

De 'bergbij' (*Bombus alpinus*) kan op Mount Everest hoogte nog uit de voeten. Dat ontdekten Amerikaanse biologen toen ze bijen in een drukkamer testten. De mindere luchtdruk wordt overwonnen door de vleugels breder uit te slaan. De biologen breken zich nu het hoofd over het volgende raadsel: er is eigenlijk te weinig zuurstof om zo te vliegen. Waarom raken de beestjes niet buiten adem?

Tien voor thesis levert scriptieprijs op

Ties van de Laar heeft woensdag de scriptieprijs gewonnen. De student, verbonden aan Levensmiddelenproceskunde, schreef vorig jaar de beste scriptie van Wageningen Universiteit.

Volgens de jury is Ties' scriptie 'een doorbraak in de scheiding van extreem geconcentreerde oplossingen'. Wanneer je dergelijke mengsels met een bepaalde snelheid door microkanaaltjes perst, blijkt je deeltjes met verschillende grootte te kunnen scheiden. Een belangrijke ontdekking voor de voedselindustrie, vindt de jury, maar bijvoorbeeld ook voor het produceren van verf. Verder roemde de jury Ties' werk vanwege de toepasbaarheid, en de weten-

schappelijke volwassenheid van het werk.

Elk jaar bekronen het Wageningen Universiteits Fonds en KLV per onderwijsdomein de beste afstudeerscripties met vijfhonderd euro en een bronzen beeld. De student met de allerbeste scriptie krijgt nog eens vijfhonderd euro. Ties wist zijn docent al te imponeren want hij haalde een tien voor zijn afstudeerwerkstuk. Maar woensdag bleek ook de jury van de scriptieprijs onder de indruk.

Ties is inmiddels werkzaam op de universiteit als PhD'er. Hij liet Margot Andrieu (Omgevingswetenschappen), Patrick Ilg (Maatschappijwetenschappen) en Walinka van Tol (Levenswetenschappen) achter zich. LvdN

Ties van de Laar.

PUBQUIZZEN Het is weer zover: de Winter AID. Het kleine broertje van de introductiedagen in augustus laat nieuwe, internationale studenten kennismaken met de campus, het studentenleven en hun studiegenoten. 150 Studenten beginnen deze maand in Wageningen aan een master of volgen onderwijs in een uitwisselingsprogramma.

De universiteit, het AID-bestuur, sportstichting Thymos en

de internationale studentenverenigingen IxESN en ISOW dompelen de studenten een week lang onder in het Wageningse. De eerste dag eindigde maandag met een pubquiz in Orion, na een uitputtende dag vol kennismakingen en voorlichtingsactiviteiten. Op het programma staan verder nog een workshop international classroom, een kennismaking met fietsen en het Nederlandse verkeer en een sportdag op De Bongerd. LvdN, foto GA

AFLEVERING 24 - MORTIERSTRAAT 14B <<

Wat voorafging: Sinds Vera bot ving bij huisgenoot Derk, is ze de mannenverslindster van het huis geworden.

Paaldans

‘Nou? Hoe zie ik eruit? Goed genoeg voor De Bunker?’

Vera wervelde de woonkamer in. Derk floot bewonderend tussen zijn tanden en Willem-Jan grijnsde verlekend. Vera keek tevreden naar haar weerspiegeling in het raam. Het rokje stond geweldig en het topje was sexy.

‘Dit wordt mijn avond jongens, ik voél het gewoon.’

‘Blijf je wel van de danspaal af? Straks val je er weer uit,’ riep Willem-Jan haar bijdehand na, terwijl ze naar beneden rende.

Het was druk in de flatkroeg van Dijkgraaf toen Vera en haar vriendin Marit aankwamen, en de muziek stond hard. ‘Shotje?’ schreeuwde Marit in haar oor. Vera knikte opgetogen. ‘Doe er maar twee. En een biertje.’ Ze had zin om te dansen en dat ging altijd een stuk soepeler wanneer ze wat gedronken had.

Nog een shotje en twee biertjes later voelde Vera dat ze in een heerlijke, dronken roes raakte. Tegen beter weten in ging ze op de danspaal af. Ze kon het ding gewoonweg niet weerstaan, een fout die ze vaker maakte, maar ze merkte dat haar moves deze keer bijzonder goed in de smaak vielen.

Er werd enthousiast gewezen, gejoeld en gefloten. Klaarblijkelijk miste haar outfit z’n uitwerking niet, constateerde ze voldaan, terwijl ze met een zwoele blik nog een draai om de paal maakte. En nog een, en nog een,

totdat Marit haar ferm van de paal aftrok en naar de uitgang dirigeerde.

De volgende dag kwam Vera pas ’s middags haar bed uit. Haar huisgenoten wierpen haar een geamuseerde blik toe toen ze katterig de woonkamer in kwam. ‘Je hebt al honderd likes op Facebook,’ giechelde Willem-Jan. ‘Ik zei toch dat je van die danspaal af moest blijven.’ Bianca en Derk hielden met moeite hun lachen in.

Niet-begrijpend keek Vera hen aan, terwijl ze in de zak van haar badjas naar haar mobiel graaide. Geschrokken sloeg ze haar hand voor haar mond, toen duidelijk werd waarom ze gisteren, hangend aan de paal, zoveel aandacht had gekregen. Het had niks te maken met haar moves of haar sexy outfit. Ze had haar rokje na een wc-bezoek per ongeluk in haar onderbroek gepropt. Een of andere grappenmaker had daar vervolgens een foto van gemaakt en op Facebook gezet. Vera kreunde.

Bianca lachte: ‘Het was écht je avond, of niet Veer?’

ILLUSTRATIES: KIM PETERSE

Resource volgt de belevenissen in de Mortierstraat 14B

Mogelijk kamers in Computechnion

Stichting Tijdelijk Wonen wil Computechnion bewoonbaar maken voor studenten.

STW Nederland gaat mogelijk 80-100 tijdelijke studentenwoningen maken in het Computechnion op De Dreijen. Maar het plan gaat alleen door als de ruimte niet nodig is voor onderwijs. Dat zegt Eise Ebbelink, hoofd vastgoed van

het Facilitair Bedrijf. Nu huist de ICT-afdeling nog in het Computechnion. Deze verkast naar campus De Born en trekt in bij de rest van het FB in de oude vleugel van Actio. STW (Stichting Tijdelijk Wonen) is de uitbater van de tijdelijke studentenhuusvesting in het oude bestuursgebouw op Duivendaal. Bij de opening van dit complex in augustus vorig jaar liet

STW al weten meer activiteiten in Wageningen te willen ontplooiën. Volgens Ebbelink waren er meerdere gegadigden voor het Computechnion, maar kwam STW met het beste plan. Maar of het dus ook uitgevoerd wordt, is nog onduidelijk. Ebbelink: ‘We hebben het nog niet gegund, omdat eerst het onderzoek moet worden afgerond naar de ontwikkeling van

de groei van het aantal studenten. Medio dit jaar verwacht ik dat daar duidelijkheid in komt.’ Woordvoerder Pim Koot van STW zegt dat het gebouw op zijn vroegst begin november vrijkomt. De ‘huisaannemer’ Plegt-Vos uit Oldenzaal moet dan de boel nog verbouwen. Niet eerder dan begin volgende jaar kunnen er dan studenten in. **IR RK**

>> FEESTEN

De beste feesten volgens Wageningen Uitgaans Promotie. Voor alle feesten, check www.wageningenup.nl.

SSR-W - HEARTBEAT

Donderdag 13 februari van 22.00 tot 05.00 uur

Net klaar met je hertentamens, of gewoon nog van de vakantie aan het genieten?

De laatste donderdag voor de nieuwe periode organiseert SSR-W een Valentijnsfeest. Bij de deur krijg je een polsbandje dat laat zien hoe 'bezet' je bent. Groen voor een single, oranje duidt op iets ingewikkelds en rood betekent onbereikbaar.

De perfecte manier om vlak voor Valentijnsdag nog een leuke date te scoren. En er is een prijs voor de 'flirtiest dressed'.

IxESN & ISOW: AID WINTER PARTY

Zaterdag 15 februari van 21.00 tot 02.00 uur

Voor het tweede semester zijn er 150 nieuwe studenten naar Wageningen gekomen. IxESN en ISOW organiseren samen een feest voor de winter AID. Kom gekleed in de kleuren van

jouw vlag naar The Spot voor een goed feestje en zorg ervoor dat de nieuwe studenten zich thuis voelen. Dit feestje is gratis!

DE BUNKER - VALENTINE PARTY SEXTING EDITION

Dinsdag 18 februari van 23.00 tot 04.00 uur

Je Valentijn nog niet kunnen vinden op 13 februari? Dan is dit misschien het moment voor een goede herkansing.

Als je een potentieeltje in de Bunker ziet, kun je sms-en naar het speciale bunkernummer 06-11104182. Je bericht komt dan anoniem op het grote scherm.

Deze rubriek wordt verzorgd door het WageningenUP-team

>> HET ECHTE WERK

'MIJN EIGEN MOUNT DOOM'

Wie? Christian de Kleijn, student Earth & Environment
Wat? Onderzoeksstage bij 'The Soil Conservation Service of Iceland'

Waar? Gunnarsholt, Zuid-IJsland

'Het gebied in Zuid-IJsland waar ik me bevond was veertig jaar geleden nog een dorre vlakte. Nu is het een bomerijk gebied waar werkelijk van alles groeit. Dat is het werk van bodeminstituut 'Landgræðsla ríkisins', een indrukwekkende prestatie. Mijn onderzoek bestond uit twee onderdelen. Het ene ging over de interactie tussen de lupi-nestruik en een rupsensoort (Lepidoptera). De hardnekkige lupi-nestruik is een halve eeuw geleden geïntroduceerd om bodemerrosie tegen te gaan. Sinds de jaren '90 staat ze op het menu van de rupsen en ik onderzoek het effect hiervan. Mijn tweede onderzoek ging over koolstofopslag in de IJslandse bodem. Vanwege het Kyoto Protocol wil IJsland CO₂ opslaan in de vorm van organische stof. Ik nam bodemonsters om te kijken wat daarvan terecht komt.

Mijn grootste avontuur beleefde ik al na twee weken toen ik in mijn eentje een van de meest beruchte vulkanen van Europa ging beklimmen: de Hekla. Dat bleek een zwaardere beproeving dan waar ik op gerekend had. Om bij de top te komen moest ik door een relatief jong lavaveld met vlijmscherpe rotsen. De tocht vorderde maar langzaam, terwijl de avondmist en duisternis er een Mordor-achtig landschap van

maakten. De gure wind zorgde voor een intense kou terwijl de giftige gassen uit de vulkaan de omgeving nog surrealistischer maakten. Uiteindelijk duurde het zoveel langer dan verwacht dat ik niet meer terug kon. Gelukkig vond ik een minuscule seismografisch stationnetje, waarin ik de nacht doorbracht tussen kapotgevroren accu's. Ik dronk gesmolten sneeuw en at mos en bessen om op de been te blijven. Maar uiteindelijk heb ik het wel gered. Bij terugkomst hebben mijn IJslandse collega's zich suf gelachen en er kwam zelfs een stuk over in de landelijke krant.' SdK

MEANWHILE IN... <<

Ondertussen in... Zimbabwe

In het nieuws: Voor het eerst in de geschiedenis wordt Zimbabwe vertegenwoordigd bij de Olympische Winterspelen. De eer is aan de 20-jarige skieër Luke Steyn, die op 2-jarige leeftijd de Zimbabweaanse hoofdstad Harare inruilde voor Zwitserland..

Commentaar door Mabel Chigora en Taruvinga Badza, beiden MSC Plant Sciences en uit Zimbabwe

Mabel: 'Zimbabwe heeft altijd al meegedaan met de Olympische Spelen, maar nog nooit met de Winterspelen. Cricket en voetbal zijn de belangrijkste sporten bij ons, maar ik weet zeker dat iedereen nu voor de televisie zit om de Spelen te zien. We volgen alle sportevenementen waar Zimbabwe meedoet – echt allemaal. Iedereen kijkt de wedstrijden, en zingt mee met het volkslied. Ook als we de regels van sommige sporten niet kennen. Het gaat om het gevoel van trots dat je erbij voelt. Ik hoop dat Sotsji het begin is van een traditie, waarbij steeds meer mensen ons land vertegenwoordigen in winterse sportdisciplines.'

Taruvinga: 'Zimbabweanen zijn gek op sport. Ook wintersport, hoewel skiën niet snel met ons land wordt geassocieerd, want in Zimbabwe zelf is eigenlijk geen sneeuw. De meeste mensen kennen het alleen van tv, en er zijn weinig kinderen die ervan dromen later skiër te worden.'

Mabel: 'Zelf heb ik nooit sneeuw gezien voordat ik naar Nederland kwam. In de koudste regio's van Zimbabwe is alleen wel eens grondvorst. Maar de afgelopen vijftien jaar hebben veel Zimbabweanen om politieke reden het land verlaten. Die hebben soms wel de mogelijkheid om aan wintersport te doen.'

Taruvinga: 'Ook voor de beeld dat de wereld van Zimbabwe heeft kunnen de Winterspelen belangrijk zijn. Wanneer de internationale gemeenschap naar ons land kijkt, dan zien zij het vaak vooral als een land in ontwikkeling. Met deelname aan een evenement als de Olympische Winterspelen, kunnen we laten zien dat er ook allerlei interessante dingen gebeuren in Zimbabwe.'

Mabel: 'Zimbabweanen hebben een sterke binding met hun land. Ondanks dat de skiër al zo lang in Europa woont, voelt hij zich nog echt een Zimbabweaan. Dat zie je veel onder Zimbabweanen. Een tijdje in het buitenland wonen maakt je bewust van wat je thuis hebt, waardoor je nog trotser wordt op je land.' **JB**

Invitation 96th Dies Natalis

10
March

Changing environments

Challenges for rural-urban developments

www.wageningenUR.nl/dies

WAGENINGEN UNIVERSITY
WAGENINGEN UR

mededelingen

Mededelingen van en voor studenten en medewerkers. Lever maximaal 75 woorden aan op donderdag voor verschijning (voor de international edition óók in het Engels) via resource@wur.nl, met als onderwerp 'Mededeling'.

Student Council election

The Student Council 2014/2015 election will be held from Monday 19 May 2014, 00:00 hrs to Friday 23 May 2014, 23:59 hrs inclusive. The complete time schedule for the Student Council election can be consulted at SSC online, EDUweb and Studentnet WU. A copy of the decision of the Student Council will be available for inspection at the office of the Secretary of the Student Council.

Any person concerned may lodge a notice of objection to this decision until 20 February 2014 inclusive, with the Secretary of the Student Council, Hermijn Speelman, Droe-

vendaalsesteeg 4 (Room D.107), P.O. Box 9101, 6700 HB Wageningen.

INFO: WWW.SC.WUR.NL

Studentenschaakkampioenschap

Op dinsdag 18 februari wordt het eerste Wageningse Studentenschaakkampioenschap gespeeld in universitair sportcentrum De Bongerd (Bornsesteeg 2), aanvang 19.30 uur. Deelname is kosteloos en staat open voor alle Wageningse HBO en WO-studenten. Niet alleen voor studenten die erg goed kunnen schaken, maar ook voor hen die slechts af en toe een partijtje spelen. Er worden zes rondes gespeeld met een speeltempo van 12 minuten per persoon per partij + 5 seconden extra per zet. Naast de eer zijn er drie geldprijzen, waaronder 40 euro voor de winnaar.

INFO: WWW.SVWAGENINGEN.NL, AANMELDEN: ROBINVANLEERDAM@LIVE.NL

vervolg op pagina 30

vervolg mededelingen

Material Mobilities: Displacements, Transformations and Sequestration in Global Wastes

The Cultural Geography Group (GEO) continues the 2013-2014 series of Wageningen Geography Lectures with Professor Mike Crang (Durham) speaking on the circulation of wastes and resources on a global scale. This paper examines how moving materials between places can revalorise them, or devalorise them, by seeing the economy in terms of material and symbolic transformations. 18 February, 4.00-5.30pm, First Floor Open Space, Gaia Building. Drinks are served after the talk.

FOR MORE DETAILS, SEE THE GEO AGENDA: WWW.WAGENINGENUR.NL/EN/EXPERTISE-SERVICES/CHAIR-GROUPS/ENVIRONMENTAL-SCIENCES/CULTURAL-GEOGRAPHY-GROUP/AGENDA.HTM

Food Otherwise Conference

More and more people are working towards contemporary, sustainable and fair ways of producing food. Would you like to join in, learn, discuss and experience? Are you eager to build bridges to another food and agriculture system? Do you want to meet sustainable (young) farmers? Come to this conference, Friday 21 and Saturday 22 February, Wageningen.

INFO: WWW.ST-OTHERWISE.ORG

Wageningen goes ART & Design

RUW and the Cultural Geography Chair group present Thursday 27-February in Forum the lecture Nature, food, energy and landscape seen through the eyes of artists and designers. It is the kick-off for a Capita Selecta 'Environmental Humanities' about the relation between science, technology and art.

MORE INFO: CLEMENS.DRIESSEN@WUR.NL

Young KLV training – Sell your idea

Being able to sell yourself, an idea or a product is an essential skill in daily life. During an interview it's important that you are able to convince why you should be hired, but how can you do that? What will you say when somebody asks you 'why should I hire you?' How will you respond when a potential investor shows interest in investing

in your idea or company? How will you convince this investor that your concept, idea or product needs his/her investment? Thursday 27 February, 19.00 in Impulse.

INFO: WWW.KLV.NL

Hoe gaan we om met ongewenste kanten van onszelf?

(CPT 94803, filosofie vanuit humanistisch perspectief). Het thema van dit jaar: selectieve aandacht, met name strategische onwetendheid in relatie met ambivalentie. De cursus heeft het karakter van een werkcollege, een zoektocht naar patronen van selectieve aandacht, hun achtergronden en morele betekenis, en naar manieren om daarmee om te gaan. Periode 5, woensdag van 17.30 tot 19 uur.

INFORMATIE: COR.VANDERWEELE@WUR.NL

Symposium Limits To Produce

Ter ere van het 6e Lustrum van de Rundvee Fokkerij Studieclub (RFS), ondervereniging van studievereniging "De Veetelers", wordt op 25 maart vanaf 15.30 uur een symposium in het Orion georganiseerd met als thema "Limits to produce". Dit thema heeft betrekking op de uitdagende toekomst voor de melkveehouderij na afschaffing van het melkquotum en de rol van wetenschap, politiek en bedrijfsleven hierin. Martin Scholten (directeur Animal Sciences Group), Piet Boer (directievoorzitter Friesland-Campina) en Helma Ladders (Tweede Kamerlid VVD) komen spreken met aansluitend een discussie waar ook bedrijven aan deelnemen.

VOOR MEER INFORMATIE EN OPGAVE ZIE: WWW.NZVNET.NL/RFS-LUSTRUM-2014

RSI/KANS spreekuur studenten

Gratis inloop spreekuur voor studenten met vragen over RSI en/of Klachten Arm Nek Schouder. Ze kunnen terecht met vragen over hun klachten, eventuele speciale muizen of toetsenborden, over hun werkhouding en/of werkplek. Of hoe ze RSI/KANS klachten kunnen voorkomen en/of verminderen. Het gratis inloopspreekuur is elke donderdagmiddag van 17-18 uur op de Kolkakkerweg 2 bij oefentherapeut Mensendieck Karin Vaessen.

MEER INFORMATIE: WWW.BETERBEWEGEN.NL

agenda

Donderdag 13 februari, 22.30

CONCERT JO' BUDDY AND FRIENDS

De Finse zanger en gitarist Jo' Buddy concerteert bij LoburgLive samen met Anne-Maarten van Heuvelen die slagwerk, bariton-gitaar en zang voor zijn rekening neemt en Ben Bouman die de mondharmonica partijen verzorgt.

Zondag 16 februari, 15.30

CONCERT MOFO PARTY BAND

Deze Amerikaanse band brengt 'old school' Chicago- en West-Coast blues bij Bluesclub XXL in café XL. De Californische broers John en Bill Clifton spelen bluesharp en gitaar, naast drummer Darryl Jones en bassist Steve Carter.

WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=CUYXP3MBBC

Tuesday 18 February, 19.00

FRAMING THE FUTURE

Green Office and Project EAT organize an inspiring evening exploring sustainable future of the Wageningen campus. This event will be the first public presentation of the design plan for the garden on the east side of Orion. In the second part of the evening the organizers will engage the public in a discussion about the future of the Wageningen campus through the electronic voting session. Forum C222. Entrance free.

INFORMATION: GREENOFFICE@WUR.NL OR EATATWAGENINGENUR@GMAIL.COM

Woensdag 19 februari, 18.00

CONCERT THE COOL QUEST

Het eerste concert in The Spot (in Orion) georganiseerd door PopCultuur Wageningen. Speciaal voor deze eerste keer komt The Cool Quest naar Wageningen voor een try-out voordat het nieuwe album uitkomt. De vorige keer dat The Cool Quest in Wageningen speelde (Popronde 2012) was iedereen aan het dansen. The Cool Quest maakt Funkin' Hiphop en Soulvolle Jazz, de beste ingrediënten voor een feestje. Daar komt dan ook nog een flinke dosis enthousiasme bij kijken, waardoor het helemaal onmogelijk is om stil te blijven staan.

INFO: WWW.POPCULTUUR-WAGENINGEN.NL

drukkers vormgevers

proefschriften.nl

Aandacht voor uw proefschrift.

Vrijdag 21 februari, 20.15

JUBILEUMCONCERT NSK

Het NSK verklaart de liefde aan oude en nieuwe meesters in de muziek. Op het 40ste concertprogramma L'amour de moi: a song in a song in de Arbretumkerk staan modern-klassieke werken gebaseerd op oude psalmen, motetten, volksmelodieën en popmuziek.

INFO: WWW.NSKK.NL, KAARTEN RESERVEREN KAN VIA RESERVERINGEN@NSKK.NL

Zaterdag 22 februari, 20.15

AROUND THE WORLD WITH DE ONTZETTING

Studentenharmonieorkest De Ontzetting uit Wageningen maakt een muzikale wereldreis in Junushoff. De stukken leiden u langs onbekende plaatsen en exotische ritmes; van Rusland (De Vuurvogel), via Mexico (El Salon Mexico) naar Engeland (Robin Hood Prince of Thieves). Mooie herinneringen aan de tournee naar China en een vooruitblik naar de komende tournee naar Spanje begeleiden het verhaal.

INFO/KAARTEN: WWW.ONTZETTING.WUR.NL EN WWW.FACEBOOK.COM/ONTZETTING

Monday 24 February, 20.00

THE SEA OF ANTÔNIO PEREGRINO

Filmportrait of a drowned city in the middle of the Sertão, notorious for its years of drought. A town that was seen as a threat and destroyed, but refused to disappear. A village that saw the sea as foretold by the pilgrim. Outside Brazil this legend became known from the novel by Maria Vargas Llosa: 'The War of the End of the World'. After the film there will be an Q&A conversation with the filmmaker Mendel Hardeman. Venue: Movie W building; Wilhelminaweg 3A.

VISIT WWW.MOVIE-W.NL TO RESERVE A SEAT.

Taalcursussen

Practical English
Academic Writing & Presenting
Academic Writing
Cambridge English
English for IELTS
Frans
Spaans
Nederlands voor anderstaligen

Ook mogelijk:

Chinees, Duits, Italiaans, Japans,
Marokkaans Arabisch, Pools,
Portugees, Russisch, Turks, Zweeds
en Nederlandse gebarentaal

Start februari en maart 2014
Schrijf je nu in!

www.wageningenUR.nl/into

Wageningen **in'to** **Languages**

>>TYPICAL DUTCH

ILLUSTRATION: HEIK VAN BUITENBEEK

Insisting doesn't pay off

As a freshman on my Bachelor's programme in Maastricht, I had my first big misunderstanding with Dutch culture. I went to the faculty secretariat because I wanted my high school diploma back. For the enrolment process I had sent them the original document, not a certified copy. My bad, of course. But when I asked if I could have the document back, the secretary immediately denied all responsibility for retrieving the diploma, on her own and her colleagues' behalf.

Most Italian office workers would start off by denying their responsibility as well, especially when the matter requires more effort from their side. But even though they have just denied it, they might still hold some responsibility, and might still be able to help you. Maybe this is due to our non-transparent bureaucratic system. Thus, when faced with a reaction like the one I got from the secretary, an Italian would always insist in order to obtain collaboration. Fresh from Italy, I insisted too. My diploma must be somewhere, I told the secretary. As they received it in order, someone in the whole secretariat must know...

The secretary blushed, her face became alarmed and angry. She said: 'Don't speak to me in that tone, or I will have to ask you to leave the room!' Oh oh, I was SO unsettled. I swear I was not using an impolite tone. However, considering that I was a foreigner and the one that needed a service, I apologized for my reaction. The secretary returned to her professional and polite manners. She reassured me that she would try to trace the diploma. She did, within just 3 days.

The lesson I learned: insistence will not pay off with dutiful Dutch clerks. Quite the opposite, it might be interpreted as distrust and impoliteness, blocking the cooperation you were trying to obtain. **Camilla Ponte, MSc student of International development studies.**

Do you have a nice anecdote about your experience of going Dutch? Send it in! Describe an encounter with Dutch culture in detail and comment on it briefly. 300 words max. Send it to resource@wur.nl and earn fifty euro and Dutch candy.

[NL]

NIET AANDRINGEN

Toen Camilla net in Nederland was, ging ze naar het secretariaat van de universiteit om haar diploma van de middelbare school terug te vragen. Ze had het origineel opgestuurd in plaats van een kopie. Ze vroeg de secretaresse om het document, maar deze ontkende direct alle verantwoordelijkheid. Camilla drong aan, zoals dat in Italië gebruikelijk is. Maar de medewerkster wenste absoluut niet gepusht te worden. Na excuses van een geschrokken Camilla werd het diploma binnen drie dagen gevonden. De les, niet aandringen in Nederland.